

VELIKI TABOR

do utrućuća obitelji 1793, a poslije naizmjenice prelazi u državno ili privatno vlasništvo; između dvaju svj. ratova pripadao je slikaru O. Ivekoviću. Na nevisoku brijegu stoji kasnogotička utvrda zašiljena prema prilaznoj strani. Naknadno je okružena zidom s četiri široke polukružne kule; duž većega dijela toga pojasa gornji je kat istaknut na nizu konzola. Grad nije znatnije pregrađivan te je uglavnom zadržao svoje izvorno obličje. Na zidinama su očuvani kasnogotički i renesansni detalji: klesarski grb i klesarski znakovi, bifora, erkeri, dvokatni arkadni trijemovi u dvorištu. Cijeli je zaravanak nekoć opasavao vanjski obrambeni zid, u sklopu kojega je bio do danas očuvani peterokutni bastion.

LIT.: Gj. Szabo, Spomenici kotara Klanjec i Pregrada, VjHAD, 1912. — Isti, SG. — Isti, Kroz Hrvatsko Zagorje, Zagreb 1939. — A. Horvat, Između gotike i baroka, Zagreb 1975. — M. Obad Šćitaroci, Dvoreci i perivoji Hrvatskoga zagorja, Zagreb 1991. — A. Žmegač, Veliki Tabor — interpretacija arhitekture, Radovi IPU, 1992, 16. A. Že.

VELIKO TROJSTVO, selo na obroncima Bilogore, nedaleko od Bjelovara. Naseljeno još u prapovijesti, o čemu svjedoče arheol. nalazi na lok. *Stari brijeg*. Pronađeni materijal pripada eneolitičkim kulturama (lasinjskoj i vučedolskoj). U pisanim se dokumentima mjesto i crkva spominju 1334. — Stara crkva Presvetoga Trojstva (1650) imala je oslikani tabulat i drveni zvonik. Gradnja nove, kasnobarokne crkve na istome mjestu dovršena je 1779. Pravokutne je osnove s polukružnom apsidom i dva luka na pročelju, koji podupiru zvonik. Crkva ima orgulje iz 1802, graditelja J. Otonića, a sliku *Presveto Trojstvo* na gl. oltaru izradio je Franjo Pax iz Zagreba (oko 1842). Crkvu je s unutrašnje strane oslikao Ivan Brukner (1894), a prozore je izradio majstor Turke iz Grotana u Češkoj (1897).

LIT.: S. Dimitrijević, Problem neolita i eneolita u sjeverozapadnoj Jugoslaviji, Opuscula archaeologica, 1961, 5. — S. Kožul, Župna crkva Presvetog Trojstva u Velikom Trojstvu, CCP, 1980, 5. — Horvat — Matejčić — Prijatelj, Barok. M. Med.

VELI LOŠINJ → LOŠINJ

VELJANE, nagdašnje naselje (sada u sastavu sela Biljane Donje) nedaleko od Benkovca. Tu su ruševine crkve Sv. Petra s ranohrv. grobljem,

sagrađenim na mjestu rim. piscine. U neposrednoj blizini Veljana ima ostataka rim. građevina.

VENTURA, Juraj (Zorzi), slikar (XVI/XVII. st.). Rođen je u Zadru, živio i djelovao u Kopru. Od njegovih signiranih djela u Istri se nalaze: *Posljednja večera* (1598) u Fažani te oltarne slike u Višnjaju (1598), u Sv. Antunu kraj Dekana (1600), Pridvoru kraj Kopra (1600), Vižinadi (1602), Izoli (1603) i u Vabrigi kraj Poreča (1607), a u Dalmaciji jedino oltarna slika u franjevačkoj crkvi na otočiću Galovcu kraj Preka (1602). Na

VELIKI TABOR, tlocrt

